

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Zbornica kmetijskih
in živilskih podjetij

This presentation is part of Who!EUGrain (Grant agreement 874482), which has received funding from the European Union's 3rd Health Programme.

Priložnost žitne verige: Izbrana kakovost

Nina Barbara Križnik, sekretarka Sekcije za mlinarstvo pri GZS-ZKŽP

1

Shema kakovosti: Izbrana kakovost

- Slovenski pridelovalci in predelovalci hrane ter trgovci se zavedajo, da je jasna informacija o izvoru surovin za potrošnika zelo pomembna. Prepoznavanje v Sloveniji pridelanih in predelanih kakovostnih proizvodov je lažje tudi zaradi sheme kakovosti **izbrana kakovost**.
- Nacionalna shema kakovosti, ki je namenjena kmetijskim pridelkom oziroma živilom s posebnimi lastnostmi. Te se lahko nanašajo na sestavo, okolju prijazno pridelavo, kakovost surovin, dobrobit živali, posebno zdravstveno varstvo živali, način krmljenja, dolžino transportnih poti, predelavo, hitrost predelave surovin oziroma čim manjšo kasnejšo obdelavo pri skladiščenju in transportu.
- Informiranje potrošnikov pri nakupni odločitvi
- Zagotovilo potrošniku za nadstandardno, sledljivo, kakovostno, nadzorovano
- **Država pridelave in predelave mora biti ista**
(Slovenija, če gre za Izbrano kakovost – Slovenija)

2

Katera živila že nosijo označbo Izbrana kakovost – Slovenija

- specifikacija za **sveže goveje in perutninsko meso**
- specifikacija za **mleko in mlečne proizvode**
- specifikacija za **sadje in predelane proizvode iz sadja**

Naslednja: specifikacija za žita

3

Certificiranje

Pridelovalci in predelovalci se lahko certificirajo **individualno** ali **skupinsko**, zato skupinski certifikat vsebuje prilogo s seznamom vseh članov skupine, ki je certificirana. Predelovalni obrati lahko imajo lasten certifikat tudi za predelavo, kot je to na primer v mlekarnah.

<https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-kmetijstvo-gozdarstvo-in-prehrano/o-ministrstvu/seznami-certificiranih-proizvajalcev/>

4

Povračilo stroškov certificiranja - pridelava

V okviru PRP 2014-2020 MKGP podpira sodelovanje v shemah kakovosti preko podukrepa M3.1- Sheme kakovosti za kmetijske proizvode in živila.

Podpora je namenjena povrnitvi stroškov, nastalih z vključitvijo v upravičeno shemo kakovosti, letnim prispevkom za sodelovanje v njej in pregledi, potrebnimi za preverjanje skladnosti s specifikacijami sheme.

5

Nadzor

Za zagotovitev izpolnjevanja vseh predpisanih zahtev v specifikaciji izvajajo pridelovalci oziroma rejci in predelovalci prvi nivo nadzora že sami. Poleg tega jih dodatno nadzorujejo neodvisni certifikacijski organi, ki proizvajalcem v primeru izpolnjevanja vseh pogojev, izdajo certifikat.

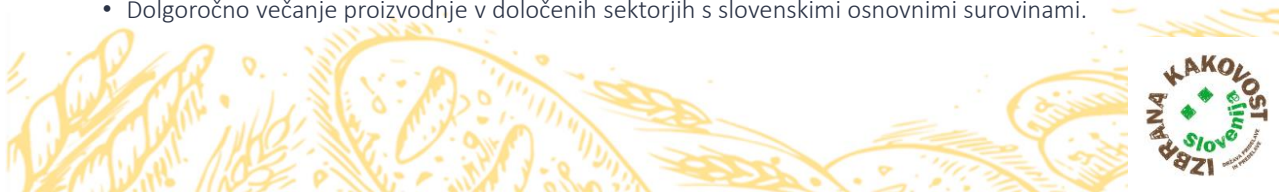
Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin pa izvaja uradni nadzor.

6

Prednosti vstopa v shemo “Izbrana kakovost Slovenija”

- Potrošniku daje jasno zagotovilo, da je bil proizvod v celoti pridelan in predelan v Sloveniji, da je kakovosten, da je proizvodnja pod rednim nadzorom, zato ji potrošnik lahko zaupa.
- Z enotnim označevanjem slovenske kakovostne hrane bomo povečali njeno prepoznavnost na trgovskih policah.
- Ob povečanem povpraševanju lahko na dolgi rok ustvarjajo rast prihodkov od prodaje.
- Pridelovalcu, ki je vključen v shemo, daje možnosti za večji in bolj predvidljiv odkup hrane, stabilnejšo ceno in dolgoročnejše sodelovanje med pridelovalci in predelovalci.
- Krepitev slovenske agroživilske verige z zagotavljanjem odkupa od slovenskih pridelovalcev in predelovalcev,
- Dolgoročno večanje proizvodnje v določenih sektorjih s slovenskimi osnovnimi surovinami.

7

Specifikacija Izbrana kakovost za žita - aktivnosti

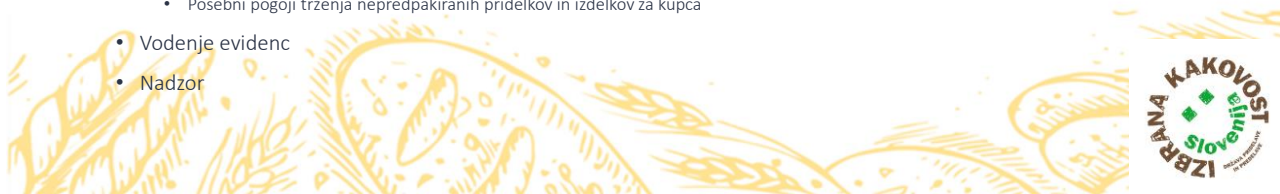
- Sektorski odbor za žita
(predstavniki GZS, KGZS, ZZS, SKS, ZEK, OZS, MKGP)
- 9. Sej odbora
- Specifikacija usklajena in oddana na MKGP 5. julija 2021
- Vlagatelji specifikacije GZS, KGZS, OZS, ZZS

8

Specifikacija Izbrana kakovost za žita določa:

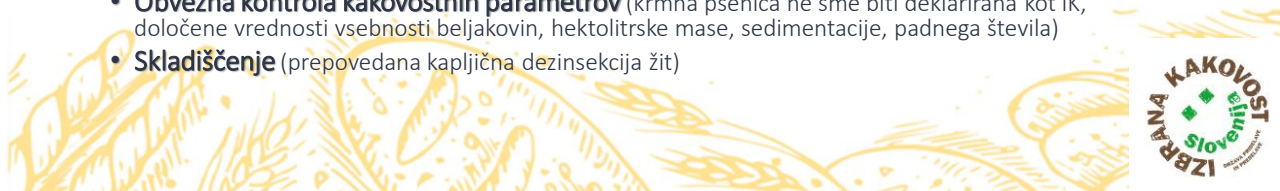
- Cilje
- Pravico do uporabe znaka Izbrana kakovost
- Pogoje označevanja
- Posebne zahteve
- Postopke in kriterije
  - Pridelava (kolobar, obdelava tal, gnojenje, varstvo rastlin, žetev, kakovostni parametri, skladiščenje pri pridelovalcu/predelovalcu)
  - Predelava
- Trženje – posebne zahteve za pridelke in izdelke
  - Posebni pogoji trženja za pridelovalce in predelovalce
  - Posebni pogoji trženja nepredpakiranih pridelkov in izdelkov za kupca
- Vodenje evidenc
- Nadzor

9

Specifikacija Izbrana kakovost za žita - pridelava

- **Kolobar** (prepovedana setev pšenice, rži, ječmena, ovsa, pire, prosa ali koruze dvakrat zapored na isti površini, prepoved pridelovanja pšenice in ječmena v dvopolju s koruzo, prepovedana setev ajde dvakrat zapored na isti površini in setev ajde za koruzo ali prosa za koruzo)
- **Obdelava tal** (obvezno zadelati organske ostanke v tla, ki zmanjša možnost okužbe z glivičnimi patogeni)
- **Gnojenje** (prepovedano gnojenje z digestatom ali kompostom iz komunalnih čistilnih naprav, obvezno izvajanje analiz dušika v tleh ali rastlinah, prepovedano dodajanje dušika vsaj 4 tedne pred žetvijo)
- **Varstvo rastlin** (izbor FFS, ki so registrirana v RS in so dovoljena v integrirani ali ekološki pridelavi žit in ajde, prepovedana uporaba glifosata, obvezno tretiranje proti boleznim klasa v času cvetenja, obvezni preventivni ukrepi, ki zmanjšujejo možnost prisotnosti alkaloidov)
- **Žetev** (obvezna kontrola najpogostejšega miktoksina DON (deoksinivalenola)
- **Obvezna kontrola kakovostnih parametrov** (krmna pšenica ne sme biti deklarirana kot IK, določene vrednosti vsebnosti beljakovin, hektolitrske mase, sedimentacije, padnega števila)
- **Skladiščenje** (prepovedana kapljična dezinfekcija žit)

10

Specifikacija Izbrana kakovost za žita - predelava

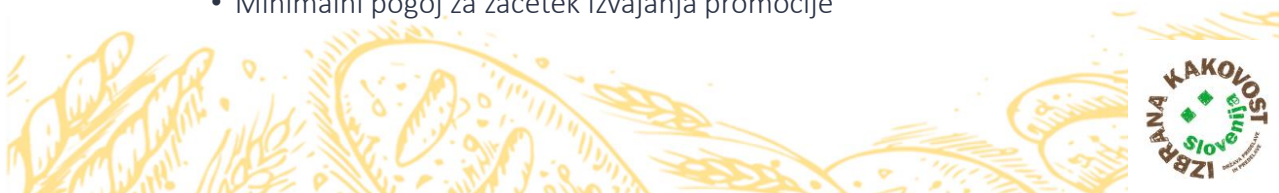
Vse uporabljene sestavine iz ajde in žit, ki so predmet specifikacije in vse ostale osnovne surovine (kot npr. skuta, ali jabolka v zavitku) morajo imeti certifikat IK. V kolikor so osnovni sestavini v izdelku dodane sestavine, ki so samo dodatek glavni sestavini (sladkor, maščobe, kvas, začimbe...) so lahko te sestavine brez certifikata, izdelek pa je lahko označen z označbo IK.

11

Specifikacija Izbrana kakovost za žita – nadaljnji postopki

- Vlogo bo obravnavala strokovna komisija in po uskladitvi z njo, se bo poslala v notifikacijo na EK (prvi del postopka traja približno 3 mesece, obravnava na EK pa vsaj 6 mesecev).
- Glede na pripombe EK se bo shema popravila in po končni odobritvi EK, bo MKGP izdalo odločbo o shemi.
- SOŽ sprejme sklep o:
  - višini pobiranja prispevka (maks. 1,5 €/tono krušnega žita)
  - Minimalni pogoj za začetek izvajanja promocije

12

WholeEUGrain
European Action on Whole Grain Partnership

Hvala za pozornost!

zbornica
Slovenije

Zbornica kmetiiskih